

Aan STASDEF
Van pDG-B
Afgestemd met CDS, HDFC, DCo, DJZ
In afschrift aan MINDEF

TER BESLISSING

Datum

23 november 2023

Onze referentie

BS2023026504

Opgesteld door

Sr Beleidsmdw Materieel

KD:Ambtelijke leiding

Aantal bijlagen

2

Nota

Invulling informatieverzoek motie Valstar c.s. met betrekking tot een eigen tankbataljon

Aanleiding

In het tweeminutendebat Materieel van 6 juli 2023 is de motie van het lid Valstar (VVD) c.s (Kamerstuk 27 830, nr. 410) aangenomen. De motie verzoekt 'inzichtelijk te maken wat er nodig is om binnen de Duits-Nederlandse samenwerking een eigen tankbataljon op te richten om te voldoen aan de NAVO-capaciteiten, en hierover uiterlijk twee weken voor de behandeling van de begroting voor 2024 aan de Kamer te rapporteren'. In de beantwoording van het schriftelijk overleg NAVO *Foreign Ministers Meeting* van 28 en 29 november 2023 is aangegeven dat de Kamer hier voor het Kerstreces over wordt geïnformeerd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de bijgevoegde 'Informatiebrief Motie-Valstar c.s. met betrekking tot een eigen tankbataljon' aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- In 2018 is de Kamer geïnformeerd over het aan NAVO aangeboden 'Nationaal Plan' om invulling te geven aan de toegewezen *priority targets*.
- Bij dit plan zijn meerdere (materieel)plannen uitgewerkt voor extra F-35 jachtvliegtuigen, versterking vuurkracht op land (directe vuurkracht met tankbataljon en indirect met raketartillerie), versterking vuurkracht op zee (Tomahawk kruisvluchtwapens), versterking *special operations forces* met *enabling* capaciteiten en versterking cyber- en informatiedomein.
- In de DN18 ontbrak de financiële ruimte om alle uitgewerkte en gevalideerde maatregelen te financieren, daarom zijn de maatregelen voor versterking vuurkracht op zee en vuurkracht op land niet in opdracht gegeven.
- Binnen de budgettaire kaders van DN22 is ervoor gekozen geen tankbataljon op te richten maar de slagkracht gericht te versterken.
- Het in 2018 uitgewerkte projectvoorstel voor vuurkracht op land (DMP-A/B, BS2019009208) omvat een bataljon met 52 gevechtstanks, gebaseerd op 44 tanks voor een operationele eenheid van drie gevechtsskadrons, aangevuld met 8 tanks voor opleiden en trainen (O&T) en logistieke reserve, evenals ondersteunende voertuigen (voor *combat support* taken en logistiek) en een inzetvoorraad munitie.
- Uit de productvergelijking in 2018 bleek dat de Leopard 2A7+ gevechtstank als enige aan de gestelde operationele en levertijdeisen voldeed. Dit model wordt anno 2023 niet meer gemaakt en is opgevolgd door de modernere 2A8 variant.

- In het geactualiseerde plan wordt vanwege voortschrijdende technologische ontwikkelingen uitgegaan van een combinatie van 2/3 bemande gevechtstanks en 1/3 onbemande systemen met vergelijkbare offensieve capaciteiten.
- Stationering van het tankbataljon is in het uitgewerkte plan voorzien op de *Niedersachsen Kaserne*, direct aangrenzend aan het grote NAVO oefen- en schietterrein Bergen-Hohne. Tot 2015 was de Britse 7e gemechaniseerde brigade op dit kazernecomplex gevestigd, als onderdeel van de *British Forces Germany*.
- Stationering op Bergen-Hohne legt geen beslag op schaarse bouw-, stikstof- en geluidsruimte in Nederland en stelt een bataljon in staat om veelvuldig en realistisch te trainen in de directe nabijheid van de kazerne.
- Het uitgewerkte plan voor een tankbataljon omvat circa 350 vte'n inbegrepen de organieke gevechtsondersteunende capaciteiten (*combat support*) en logistieke capaciteiten (*combat service support*).
- In materieelprojecten is optieruimte voorzien voor meerbestellingen op lopende leveringscontracten (Kamerstuk 27 380, nr. 417, d.d. 19 september 2023). Voor een tankbataljon zou dit onder meer additioneel benodigde 12kN Manticore en Boxer pantserwielvoertuigen, Scania vrachtwagens en gepantserde bergingsvoertuigen betekenen.

Toelichting

Financiële overwegingen

- Omdat de brief geen voorgenomen behoeftestelling conform het Defensie Materieelproces (DMP) is, maar het antwoord op een informatieverzoek van de Kamer betreft, zijn er geen financiële consequenties.
- Deze Kamerbrief is door tussenkomst van HDFC afgestemd met IRF.
- Op aanwijzing IRF is in de paragraaf context aangevuld: (1) dat de Leopard 2A8 als 'grondslag' (niet als besluit) voor effecten op product-tijd-geld gehanteerd wordt, (2) dat bij een eventueel besluit het Defensie Materieelproces (DMP) gevolgd wordt.
- De *Life Cycle Costs* voor een tankbataljon bedragen ██████████ per jaar. Dit is in de brief weergegeven als een jaarlijkse uitgave in de bandbreedte tussen € 260-315 miljoen gedurende een planperiode van 15 jaar.
- In dit LCC-bedrag zijn investeringskosten, exploitatiekosten en additionele kosten voor tweede en derde orde effecten verwerkt.
- Het LCC bedrag is gebaseerd op het HDFC-gevalideerde rekenblad voor een tankbataljon.
- Omdat het geen DMP-brief betreft, wordt geen commercieel vertrouwelijke bijlage meegestuurd.

Juridische overwegingen

In het kader van deze Kamerbrief zijn er geen bijzondere juridische overwegingen.

Communicatie

Dco voorziet in in- en externe communicatie middels een nieuwsbericht en bereidt een Q&A voor.

Context

- De Kamer is via het rapport 'Uit het Vizier' van de Algemene Rekenkamer geïnformeerd dat Defensie beschikt over een uitgewerkt plan voor een tankbataljon met 52 tanks (Kamerstuk 35 570-X, nr. 85 van 13 april 2021). De motie verwijst hiernaar.
- De Kamer wordt met deze brief over het door Duitsland geïnitieerde *Leopard 2A8 Procurement Initiative* als Europees vraagbundelingsinitiatief voor Leopard-2A8 gevechtstanks geïnformeerd.

- Op het vraagbundelingsinitiatief hebben (tot op heden bekend) Duitsland (123), Tsjechië (77), Litouwen (54) en Italië (133) ingetekend, bovenop de reeds geplaatste orders van Noorwegen (54) en Hongarije (44).
- U hebt medio augustus in uw gesprek met de Duitse staatssecretaris Zimmer (BS2023022389) uitstel van opgave gevraagd voor dit vraagbundelingsinitiatief.
- Eind augustus heeft de Duitse ambassadeur bij u naar de status van het tankbataljon en de stationering in Duitsland geïnformeerd (BS2023035217). Duitsland wil zich nog steeds inzetten om een Nederlands tankbataljon op een kazerne naast NAVO oefenterrein Bergen-Hohne te faciliteren.
- Het onderwerp industriële participatie (IP) is in de brief niet uitgewerkt omdat deze brief geen behoeftestelling is. IP wordt normaliter in de D-fase (verwervingsvoorbereiding) van een project concreet gemaakt, in overleg met EZK/CMP.
- Defensie heeft al tientallen systemen op basis van een Leopard-2 onderstel in gebruik. Die worden in Nederland onderhouden, zowel bij de hersteleenheden en MATCLOGCO afdeling TECH, als bij de industrie. De modificatie van de Buffel bergingstank vindt bijvoorbeeld plaats bij Rheinmetall Ede (contract 2019) en Van Halteren Metaal repareert diverse *line replaceable units* (componenten).
- Binnen Defensie is veel relevante operationele en instandhoudingservaring van het Leopard-2 systeem aanwezig. Dit verkort de tijd waarbinnen het tankbataljon *initial operational capable* (IOC) kan zijn.
- Het vullingspercentage van Nederlandse functies bij 414 tankbataljon ligt op circa 80%. Omdat het aantal goedgekeurde kandidaten groter is dan de beschikbare startfuncties heeft DCPL de vacatures (manschappen/onderofficieren) voor 414 tankbataljon tijdelijk moeten sluiten.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

- Persoonsgegevens van de steller worden gelakt vanwege bescherming van de persoonlijke levenssfeer.
- Deze beslisnota bevat commercieel vertrouwelijke informatie onder bullet 3 van financiële toelichting. Om de positie van Defensie bij de onderhandelingen met de industrie niet te benadelen, blijft het budget commercieel vertrouwelijk. Dit wordt niet openbaar gemaakt omdat het de belangen van de Nederlandse Staat kan schaden.

DE PLAATSVERVANGEND DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

